

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

М. П. Мальська, М. І. Філь, І. Г. Пандяк

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ

**Рекомендовано
як навчальний посібник
для студентів вищих закладів освіти**

Київ - Львів--2021

УДК 911.3

М 18

Рекомендовано до друку Вченою радою
ГФ ЛНУ імені Івана Франка
(протокол № 5 від 16 вересня 2020 року)

Рецензенти:

Любіцева О. О. - доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри
країнознавства та туризму Київського національного університету
ім. Тараса Шевченка;

Маркіна І. А. - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри
менеджменту і адміністрування Полтавського національного технічного
університету ім. Юрія Кондратюка;

Габчак Н. Ф. - кандидат географічних наук, доцент, декан факультету
туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний
університет».

**М 18 Мальська М. П., Філь М. І., Пандяк І. Г. Гастрономічний
туризм. Навчальний посібник. Київ : Видавництво «Каравела»,
2021, 304 с.**

ISBN 978-966-8019-67-8

У навчальному посібнику систематизовано виклад методологічних та організаційних напрямів розвитку та вивчення гастрономічного туризму в Україні та світі. Проаналізовано зміст поняття «гастрономічний туризм», охарактеризовано систему класифікації, виокремлено типи цього туризму. Послідовно розкрито питання міжнародних та внутрішніх, в Україні, гастро-турів, охарактеризовано маршрути, дегустацію та інші об'єкти інтересу учасників подорожей з гастрономічною метою. Узагальнено потенціал та чинники розвитку національної кухні в Україні, регіональної в країнах Європи та Азії.

Навчальний посібник пропонується для підготовки фахівців зі спеціальностей 241 «Готельно-ресторанна справа» та 242 «Туризм», викладачів вищих навчальних закладів, працівників готельно-ресторанної та туристичної сфери, усіх, хто цікавиться гастрономічним напрямком туризму.

УДК УДК 911.3

© Мальська М. П., Філь М. І., Пандяк І. Г., 2021

ISBN 978-966-8019-67-8

© Видавництво «Каравела», 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ОКРЕМИЙ ВИД ТУРИЗМУ: ПОНЯТТЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ, ФУНКЦІЇ.....	8
1.1. Гастрономічний туризм: дефініція поняття, класифікація	8
1.2. Функції гастрономічної культури у формуванні національної ідентичності.....	22
1.3. Чинники розвитку гастрономічного туризму.....	28
Питання для самоконтролю.....	35
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРНО-ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ТИПІВ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ.....	36
2.1. Особливості просторового розвитку основних типів гастрономічного туризму в Україні та світі.....	36
2.2. Гастрономічні фестивалі в Україні та за кордоном.....	73
2.3. Гастрономічні музеї України та за кордоном.....	99
2.4. Дегустація, як складова гастрономічних турів.....	112
Питання для самоконтролю.....	117
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ГАСТРОНОМІЧНИХ ТУРІВ.....	118
3.1. Типи гастрономічних турів та їх організація в Україні та за кордоном.....	118
3.2. Гастрономічні туристичні маршрути в Україні.....	153
Питання для самоконтролю.....	158

РОЗДІЛ 4. НАЦІОНАЛЬНІ КУЛІНАРНИХ ТРАДИЦІЙ У ГАСТРОНОМІЧНОМУ ТУРИЗМІ УКРАЇНИ.....	159
4.1. Гастрономічні особливості розвитку туризму Західної України та Полісся.....	161
4.2. Гастрономічні особливості розвитку туризму Центральної (Наддніпрянської) України та Полтавщини.....	173
4.3. Гастрономічні особливості розвитку туризму Нижнього Подніпров'я та Східної України.....	176
4.4. Гастрономічні особливості розвитку туризму Південної України...	178
Питання для самоконтролю.....	182

РОЗДІЛ 5. ПОТЕНЦІАЛ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....	183
5.1. Потенціал розвитку гастрономічного туризму у країнах Західної Європи.....	184
5.2. Потенціал розвитку гастрономічного туризму у країнах Північної Європи.....	200
5.3. Потенціал розвитку гастрономічного туризму у країнах Південної Європи.....	211
5.4. Потенціал розвитку гастрономічного туризму у країнах Східної Європи.....	227
Питання для самоконтролю.....	254

РОЗДІЛ 6. ПОТЕНЦІАЛ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ У КРАЇНАХ АЗІЇ...	255
6.1. Потенціал розвитку гастрономічного туризму у країнах Південно-Західної Азії.....	255

6.2. Потенціал розвитку гастрономічного туризму у країнах Південної та Південно-Східної Азії.....	266
6.3. Потенціал розвитку гастрономічного туризму у країнах Східної Азії.....	273
Питання для самоконтролю.....	279

РОЗДІЛ 7. ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ.....	280
7.1. Закордонний та національний досвід розвитку гастрономічного туризму в Україні.....	280
7.2. Потенціал розвитку гастрономічного туризму в Україні.....	284
7.3. Концепції розвитку гастрономічного туризму в Україні на засадах сталого розвитку до 2026 року.....	287
Питання для самоконтролю.....	291
Список використаних джерел.....	292

Єдиний у світі пам'ятник наплічнику у дворі географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка

ВСТУП

У сучасному світі туризм – це багатоаспектне явище, тісно пов'язане із економікою, історією, географією, архітектурою, медициною, культурою, спортом та іншими науками. Туристичну галузь закономірно вважають однією з найбільш швидкозростаючих галузей світової економіки ХХІ ст. Для багатьох країн індустрія туризму є найважливішою статтею доходу і, як наслідок, одним із пріоритетних напрямів розвитку економіки. Численні туристичні підприємства пропонують клієнтам тури, диференціюючи їх за уподобанням, матеріальними можливостями, порою року, містом відвідування. Створення нового туристичного продукту пов'язується з освоєнням нових сегментів туристичного ринку, нових туристично-рекреаційних територій, залученням до туристичного ринку нових видів ресурсів. Перспективним у цьому плані є розвиток специфічних видів туризму, зокрема, гастрономічного. Адже тенденції сучасного туристичного ринку демонструють зростання інтересу серед споживачів саме до таких видів подорожей.

Гастрономічний туризм – вид туризму, подорож з метою ознайомлення з кухнею певної дестинації, особливостями виробництва і приготування

продуктів та страв, а також навчання і підвищення рівня професійних знань в кулінарії. Ця сфера генерує процеси глобалізації, сприяє розвитку зв'язків між різними народами і розвиток місцевої економіки, створює робочі місця. Сьогодні туризм займає одне з найважливіших місць у світових процесах.

Гастрономія – один з найважливіших елементів знайомства з іноземною, регіональною культурою і побутом, а, отже, невід'ємний елемент сфери туризму. В останні роки роль ресторанного бізнесу та національної кухні у залученні туристів особливо зростає. У зв'язку з цим утворився новий конкурентний ринок – ринок гастрономічного туризму, надзвичайно популярний у регіонах багатих гастрономічної культурою.

Організація гастрономічних турів сприяє відродженню національних кулінарних традицій будь-якої країни. Харчування займає важливу роль у житті людей, виконує не лише функцію відновлення сил людини, а й виступає як спосіб відпочинку, розваг, пізнання країни. Така важлива та невід'ємна частина життя людини не може не впливати на розвиток туризму, а тому необхідно визначити позитивний і негативний впливи на нього сфери харчування та методи продуктивного використання цієї галузі в організації гастрономічного туризму.

У підготовці фахівців готельно-ресторанної справи й туристичної діяльності важливе місце посідають вузлові питання дефініції і класифікації, сучасні типи, спеціалізації гастрономічного туризму, міжнародних та власне в Україні гастро-турів, дегустацій, потенціалу, факторів впливу на розвиток цього туризму.

Навчальний процес підготовки фахівців у сфері туристичного і готельно-ресторанного обслуговування сьогодні пов'язаний з недостатнім навчально-методичним забезпеченням. Пропонований навчальний посібник зорієнтований на забезпечення студентів новими знаннями, досвідом, цілісного розуміння туристичного сервісу, сприятиме виконанню наукових робіт. При підготовці навчального посібника використано матеріали українських та закордонних наукових напрацювань, результати власних наукових напрацювань авторів, цікаву інформацію з досвіду подорожей.

Список використаних джерел

1. Аналіз світового ринку послуг гастрономічного туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.donnuet.edu.ua/1186/>.
1. Басюк Д. І. Інноваційний розвиток гастрономічного туризму в Україні / Д. І. Басюк / Наукові праці НУХТ. – 2012. – № 45. – С. 128–132.
2. Батиченко С. П. Організація міжнародних гастрономічних турів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/31274/1/6140103_Naumova_Vladlena_Valeriyvna_50131_%281%29%20%281%29.pdf.
3. Бджільництво по-волинськи: луцькі пасічники створили «музей меду» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.volynpost.com/articles/508-bdzhilnyctvo-po-volynsky-lucki-pasichnyky-stvoryly-muzej-medu>.
4. Борщ, хамон, мяммі та хаукарль : де домівка найбільш відомих страв Європи. Інтерактивна мапа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/svit/borsch-hamon-myammi-ta-haukarl-de-domivka-naybilsh-vidomih-strav-yevropi-interaktivna-mapa-1191309.html>.
5. Бусигин А.П. Как организовать кулинарный туризм? /А.П. Бусигин // Гостиничный и ресторанный бизнес. 2008. № 2. С.74-76.
6. Відпочинок у Китаї : все, що потрібно знати про подорож у країні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/tourism/vidpochinok-u-kitayu-vse-scho-potribno-znati-pro-podorozh-u-krayinu-330410.html>.
7. Вірменська кухня настільки смачна – смак їжі та запахи такі різні і ароматні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smartravel.am/uk/gastronomic-tourism-in-armenia/>.
8. Винна карта: огляд ринку в таблицях [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://agravery.com/uk/posts/show/vinna-karta-oglad-rinku-v-tablicah>.
9. Винний туризм, як перспективний різновид туристичних подорожей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://works.doklad.ru/view/NjCynWRmX2I/5.html>.
10. Винний та гастрономічний туризм в Італії: альтернативні ідеї відпочинку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uagolos.com/vinnii-ta-gastronomichnii-tyrizm-v-italiji-alternativni-ideji->

vidpochinky/?fbclid=IwAR0wuWG45VNsKUkxhb2qwyc_InHZmoJjhFTIVrpAh
A-eORVbr10Y8m2XPv8.

11. Вишневська Г. Г. Гастрономічні свята та фестивалі як туристична атракція / Г. Г. Вишневська, А. О. Цегельник // Географія та туризм. – 2012. – Вип. 18. – С. 55-62. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2012_18_11.

12. Вишневська Г. Г. Потенціал кулінарних турів у контексті спеціалізованого туризму / Г. Г. Вишневська // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. 2013. Вип. 31. – С. 112-118. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/vyshnevaska.htm.

13. Все про сирний туризм в Європі : куди поїхати і які види сиру спробувати [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://travelyourway.com.ua/ua/planirovanie-samostoyatelnyh-puteshestvij/poleznye-melochi-v-poezdke/syrnyj-turizm-v-evrope/>

14. Вульф Э. Что такое гастрономический туризм / Э. Вульф. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://worldfoodtravel.org/ru/what-is-food-tourism-definition-food-tourism/>.

15. В'єтнам – чарівна країна, яка зберегла первісні традиції та культуру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://businessvisit.com.ua/uk/blog/vyetnam-charivna-krayina-yaka-zberegla-pervisni-traditsiyi-ta-kulturu/>.

16. Гастрономічні ено-музеї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.tic.in.ua/?page_id=5773&lang=uk.

17. Гастрономічна культура в процесах формування громадянської ідентичності: теоретичний огляд проблеми [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.researchgate.net/publication/335759894_Gastronomicna_kultura_v_procesah_formuvanna_gromadanskoj_identicnosti_teoreticnij_oglad_problemi.

18. Гастрономический туризм как составляющая экономики впечатлений [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://vuzlit.ru/289496/gastronomicheskij_turizm_sostavlyayuschaya_ekonomiki_vpechatleniy](https://vuzlit.ru/289496/gastronomicheskij_turizm_sostavlyayuschaya_ekonomiki_vpechatleniy_vpechatleniy).

19. Гастрономічний туризм в Україні на сучасному етапі: сутність та основні напрями розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reposit.nupp.edu.ua/xmlui/handle/PoltNTU/1064>.
20. Гастрономічний туризм в Україні на сучасному етапі: сутність та основні напрями розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reposit.nupp.edu.ua/xmlui/handle/PoltNTU/1064>.
21. Гастрономический туризм: что это и с чем его едят? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zen.yandex.ru/media/id/5d8781113d873600adff9076/gastronomicheskii-turizm-chto-eto-i-s-chem-ego-ediat-5d8e0b0cebe8ef00b15c99b8>.
22. Гастрономічний туризм в європейських країнах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/11016/1/%D0%A4%D1%82%D0%A0_%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D1%96%D0%BB_6_06.pdf.
23. Гастрономічна пропозиція Чернігівщини та напрями її розширення в контексті розвитку в'їзного туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/18075?locale-attribute=uk>.
24. Гастрономічні події як драйвер розвитку малих міст [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/14203/1/Nesterchuk.pdf>.
25. Гастрономический туризм в Финляндии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://e-finland.ru/travel/route/gastronomicheskiiyi-turizm-v-finlyandii.html>.
26. Гастрономический туризм – Израиль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://donavia-dnr.ru/gastronomicheskij-turizm-izrail/>.
27. Гастрономический тур по Шри-Ланке [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://marison.com.ua/2019/12/31/gastronomicheskij-tur-po-shri-lanke/>.
28. Гастрономический туризм в Японии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://on-line-holiday.ru/gastronomic-tourism-in-japan>.
29. Гатаулина С.Ю. Анализ перспектив развития гастрономического туризма в Приморском крае / С. Ю. Гатаулина, М. Н. Томашек. Владивосток: Издательский дом Дальневост. федерал. ун-та, 2013. 141 с.

30. Глушко В. О. Гастрономічний туризм як окремий вид у туризмі : поняття, сутність, класифікація / Донецьк. нац. ун-т економ. і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Торгівля і ринок України, 2016. Вип. 39 – 40.
31. Горбуліна, Ю.О. Можливості використання зарубіжного досвіду організації гастрономічних турів в українській практиці. / Ю.О. Горбуліна, О. М. Радченко // Рекреаційні ресурси та послуги гостинності в регіонах України : матер. IV Всеукр. Інтернет-конф. (24 травня 2019 р., м. Черкаси). С. 62-70.
32. Графська пивоварня [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://tourinform.org.ua/tag/degustatsiya-syru-na-zakarpatti/>.
33. Данилюк А. М. Особливості організації програм дегустацій в гастрономічних турах / Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 22-23 березня 2018 року, м. Черкаси [Текст] : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т. 2. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. – 820 с.
34. Де їсти добре. Карта України для гастрономічних мандрівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/karta-ukrajini-2020-roku-lokalni-produkti-vino-virobniki-novini-ukrajini-50096294.html>.
35. Дегустації сирів, вин, меду, коньяку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kukavica.com.ua/what-to-do/tasting/?lang=UK>
36. Динамічний музей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/short/523c2da02f057/>.
37. Дніпро – центр гастрономічних рекордів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2321938-dnipro-centr-gastronomicnih-rekordiv.html>.
38. Драчева Е. Л. Гастрономический туризм: современные тенденции и перспективы / Е. Л. Драчева, Т. Т. Христов // Рос. регионы: взгляд в будущее. 2015. № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_tourism/dracheva.htm.
39. Інформаційне видання: «Гастрономічні фестивалі українців» / Матеріали зібрані та впорядковані: Виставковий центр ЛІЕТ «Тури та туристичні продукти для львів'ян та готсей міста», 2016. – С. 28.

40. Еногастрономічний туризм Азії на прикладі Південної Кореї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/27836/1/112-115.pdf>.
41. До фермерів у гості: де смачно можна відпочити в Україні у вихідні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/04/30/636430/>.
42. Еногастрономічний туризм: особливості розвитку в Південно-Східній Азії на прикладі Таїланду [Електронний ресурс]. – <http://awgt.nuft.edu.ua/page/view/enohastronomichnyi-turyzm:-osoblyvosti-rozvytku-v-pivdenno-skhidnii-azii-na-prykladi-tailandu>.
43. Закарпатський гастрономічний туристичний шлях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://transkarpatia.net/transcarpathia/our-news/52604-na-zakarpat-rozrobili-gastronomchniy-turistichniy-shlyah.html>.
44. Кавовий туризм та основні регіони його розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/GN_7_2016.pdf#page=120.
45. Кампов Н. С. Використання національних кулінарних традицій у розвитку гастрономічного туризму в регіоні / Н. С. Кампов, Л. І. Медвідь Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 23 – 24 березня 2017 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. –Т. 1.– Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2017. – 400 с.
46. Класифікація видів гастрономічного туризму [Електронний ресурс] / Режим доступу : https://tourlib.net/statti_ukr/omelnycka2.htm
47. Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. К.: Вища освіта XXI століття, 2011. 334 с.
48. Ковешніков В. С. Винний та гастрономічний туризм: важливий потенціал розвитку економіки / В. С. Ковешніков, В. В. Гармаш // Інвестиції: практика та досвід, 2017. № 4. С. 32-37.
49. Кулінарний туризм становиться популярне во всем мире. https://tourlib.net/statti_tourism/kulinaryj-turizm.htm.
50. Литвиненко Т.Є. Організація виробництва у громадському харчуванні: Опорний конспект лекцій / Т. Є. Литвиненко. – К.: КНТЕУ, 2002. – 235 с.

51. Макарчук С. А. Етнографія України: Навч. посіб. / С. А. Макарчук. Львів: Світ, 2004. 312 с.
52. Мальдівські острови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poizdka.net/maldivi/>.
53. Маслов Е. С. Можливість розвитку винного туризму та готельного комплексу // Вчені записки ТНУ. Серія: економіка. 2007. Т. 20 (59). № 1. С 102-107.
54. Матеріали VI Міжнар. ювілейної до 55-річчя ЧДТУ науково-практичної конф. «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання» : 26 – 27 березня 2015 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Т. 2. – Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. – 604 с.
55. Мікеле Руміз (Італія). Гастрономічний туризм очима SLOWFOOD. «SLOW FOOD TRAVEL» як європейський досвід / Географія та туризм Голова напрямку «SlowFoodTravel» в SlowFoodInternational (Італія).
56. Мотузенко О. / Концепції розвитку гастрономічного туризму в Україні на засадах сталого розвитку до 2026 року / О. Мотузенко, Д. Джанкола Географія та туризм. –К. – 2019.
57. Мотузенко О. Організація системи гастрономічних маршрутів в Україні – проектна пропозиція проекту «підтримка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsr.univ.kiev.ua/pub/233527/>.
58. Музей пивоваріння (Львів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://lvivarnya.com.ua/>.
59. На Рівненщині відбувся гастрономічний фестиваль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ogo.ua/articles/view/2018-10-02/95809.html>.
60. На Святі шоколаду у Львові можна буде одружитися [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://festyvali.org/2019/01/28/na-svyati-shokoladu-u-lvovi-mozhna-bude-odruzhitisya/>.
61. На Франківщині створять мережу гастрономічних маршрутів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://typical.if.ua/na-frankivshchini-stvoryat-merezhu-gastronomichnikh-marshrutiv>.
62. Набруско І. Імперативний характер гастрономічних практик в рамках соціального простору сучасної людини / І. Набруско // Вісник Київ. нац. ун-

- ту ім. Тараса Шевченка. Соціологія. – 2016. – Вип. 1. – С. 10-14. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_soc_2016_1_4.
63. Нестерук І. К. Гастрономічний туризм : історія, теорія і сучасні практики / І. К. Нестерук. Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://gj.journal.kspu.edu/index.php/gj/article/view/32>.
64. Норвегія не только рыба и суровые викинги, Норвегія – сучасний величезний підводний ресторан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.positivcity.ru/stati/pitanie/gastronomicheskij-turizm/norvegiya-ne-tolko-ryba-i-surovye-vikingi-norvegiya-sovremennyy-ogromnyy-podvodnyy-restoran/>.
65. Омельницька В. О. Аналіз світового ринку послуг гастрономічного туризму / Молодий вчений, № 9 (61), 2018 р. Донецький нац. ун-т економ. і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, м. Кривий Ріг. – економ. науки. – С. 506–511.
66. Організація міжнародних гастрономічних турів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/31274/1/6140103_Naumova_Vladlena_Valeriyivna_50131_%281%29%20%281%29.pdf.
67. Особливості винного туризму Австрії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://awgt.nuft.edu.ua/page/view/osoblyvosti-vynnoho-turyzmu-avstrii>.
68. Особенности формирования конкурентоспособности туристического продукта на международных рынках гастрономического туризма [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://vuzlit.ru/289491/osobennosti_formirovaniya_konkurentosposobnosti_turisticheskogo_produkta_na_mezhdunarodnyh_rynках_gastronomicheskogo_turizma.
69. Оцінка та основні етапи формування туристично-рекреаційного та гастрономічного потенціалу в контексті розвитку гастрономічного [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/perspectives-of-world-science-and-education_30-31.10.19.pdf#page=240.
70. Ощипок І. М. Кухні народів світу: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / І. М. Ощипок, П. Х. Пономарьов, М. І. Філь. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 264 с.

71. Офіційний сайт Міжнародної асоціації гастрономічного туризму. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://worldfoodtravel.org/>.
72. Перший в Україні музей меду відкрився в Мукачеві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakarpattia.net.ua/News/72261-Pershyi-v-Ukraini-muzei-medu-vidkryvsia-v-Mukachevi-FOTO>.
73. Пивний туризм як перспективний туристичний продукт України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6899/202.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
74. Потенціал кулінарних турів у контексті спеціалізованого туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tourlib.net/statti_ukr/vyshnevaska.htm.
75. Проблеми та перспективи розвитку гастрономічного туризму на Буковині [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://212.1.107.94/ua/content/download/subsection/nayka/zb_tezu_02-04.05.2018.pdf#page=96.
76. Расулова А. М. Потенціал ресторанного бізнесу у розвитку гастрономічного туризму України / А. М. Расулова // Економіка та держава. – 2015. - № 5. – С. 78-83. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2015_5_18.
77. Ресурсно-рекреаційна база для гастрономічних подорожей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.cdu.edu.ua/1888/1/zbirtnik%202.pdf>.
78. Розвиток гастротуризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua:8080/bitstream/34606048/22247/1/ZEcon_S4_38.pdf
79. Розпочав роботу новий інтерактивний музей народної гастрономії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
80. Саламатіна С. Є. Стан та перспективи розвитку гастрономічного туризму на півдні Одещини / С. Є. Саламатіна // Наукові праці ОНАХТ. 2014. № 46. – С. 325-329.
81. Світ мандрівників, подорожуємо разом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svitmandr.com.ua>.
82. Самые посещаемые вискокурни Шотландии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hristofor.com.ua/node/666>.

83. Сирна карта Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://panica-anica.livejournal.com/photo/album/480/?mode=view&id=147618&page=49>.
84. Сирний туризм на Закарпатті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/27862/1/48-51.pdf>.
85. Современное состояние гастрономического туризма [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studbooks.net/718633/turizm/sovremennoe_sostoyanie_gastronomicheskogo_turizma.
86. Стартувало ознакування гастротуристичного маршруту Української Бессарабії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2865332-startovalo-oznakuvanna-gastroturisticnogo-marsrutu-ukrainskoi-bessarabii.html>.
87. Стешенко Д. О. Гастрономічний туризм як чинник розвитку туристичної сфери України / Д. О. Стешенко, А. Ю. Парфіненко // Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети: Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (9 листопада 2012 р.). Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – С. 239-241.
88. Стенд «Гастрономічна карта України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://stend-tvoj.com.ua/p526219838-stend-gastronomichna-karta.html>.
89. Сучасний стан ринку послуг гастрономічного туризму України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elibrary.donnuet.edu.ua/788/1/Omelnytska_2_Suchasnyi_stan_rynku.pdf.
90. Смакота по-українськи: де скуштувати страви різних регіонів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zruchno.travel/News/New/2425?lang=ua>.
91. Сучасні різновиди туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pidru4niki.com/1584072043514/turizm/suchasni_riznovidi_turizmu.
92. Специфіка і просторові особливості туризму : теоретичний конструкт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///D:/Users/Admin/Downloads/ktvsh_2016_16_20.pdf.
93. Топ-7 традиційних страв турецької кухні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://myplanet.com.ua/?p=6564>.

94. «Топ 10 екзотично-гастрономічних фестивалів світу» [Електронний ресурс] / Режим доступу : file:///D:/Users/Admin/Downloads/43_10_.pdf
95. ТОП-100: що подивитися і спробувати в Австрії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://travelyourway.com.ua/ua/blog/avstriya-top-100/>.
96. Трададенко Т. Гастрономічний туризм: перспективні напрями / Т. Трададенко, К. Верес. // Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у ХХІ ст.: програма і матеріали 80 Міжнар. наук. конф. Молодих учених, аспірантів і студентів (10-10 квітня 2014 р.). К.: НУХТ, 2014. Ч. 3. – С. 563-564.
97. Туризм солодоців відкрили на Закарпатті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uzhgorod.in.ua/novini/2018/aprel/turizm_solodoschiv_vidkrili_na_zakarpatti
98. У Карпатах облаштовують медові маршрути для туристів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3060607-u-karpatah-oblastovuut-medovi-marsruti-dla-turistiv.html>.
99. У Нью-Йорку обговорили гастрономічну ідентичність українців [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2838436-u-nujorku-obgovorili-gastronomicnu-identichnist-ukrainciv.html>.
100. У Полтаві, поїдаючи сало, закрили міську ялинку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://festyvali.org/2019/01/22/u-poltavi-royidayuchi-salo-zakrili-misku-yalinku/>.
101. Український алкоголь: історія, тенденції та мапа виробників [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://obarykada.com/chasopys/alco_history/.
102. Федорченко В. Занимательное питание / В. Федорченко // Гостиничный и ресторанный бизнес. 2005. № 2. С.86-89.
103. Фахівці назвали кращі грибні місця України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://lenta.ua/ua/fahivtsi-nazvali-krashchi-gribni-mistsya-ukrayini-21083/>.
104. Фестиваль «День помідора» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ufest.in.ua/afisha/sport-%D0%B5xtreme/festival-den-pomidora?city=>
105. Фестиваль вареників «Черкаський смаколик» відбувся сьогодні у Черкасах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ck.suspilne.media/news/37636>.

106. Характеристика гастрономических туристов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://vuzlit.ru/289498/harakteristika_gastronomicheskikh_turistov.
107. Шикеринець В. В. Передумови розвитку етнотуризму в Карпатському регіоні / В. В. Шикеринець // Удосконалення механізмів державного управління соціально-економічним розвитком підприємств і галузей. 2012. Вип. 221. – С. 250-261.
108. Ягоди та овочі від «Хайбері» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://highberry.com.ua/>.
109. Global Report on Food Tourism. – World Tourism Organization (UNWTO), Madrid, Spain. – 2012. – p. 63.
110. Hall, C. M. & Sharples, L. The consumption of experiences or the experience of consumption? An introduction to the tourism of taste / Food tourism around the world. – Elsevier Butterworth-Heinemann, Oxford, 2003. – pp. 1–24.
111. Hall & Mitchell, 2001, с.10, Sajna S. Shenoy, 2005.
112. World Tourism Organization (UNWTO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284414819.1>.
113. Fquestion of taste [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lasombra.blogs.com/.a/6a00d8349889d469e2016767de204f970b-pi>.
114. Food - Culinary - Gastronomy Tourism [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mytourismgazine.blogspot.com/2020/03/food-tourism-culinary-tourism.html>]).
115. 30 mapas que mostram as melhores refeições ao redor do mundo. E você vai querer experimentar todas elas! [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tendencee.com.br/2018/10/30-mapas-que-mostram-as-melhores-refeicoes-ao-redor-do-mundo-e-voce-vai-querer-experimentar-todas-elas/>.
116. Food - Culinary - Gastronomy Tourism [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mytourismgazine.blogspot.com/2020/03/food-tourism-culinary-tourism.html>])
117. Где выращивают кофе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.coffeemag.ru/article/Gde-virashivayut-kofe>
118. Медова карта світу: продавці та виробники смаколика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/show/medova-karta-svitu-prodavci-ta-virobniki-smakolika>

119. Український алкоголь: історія, тенденції та мапа виробників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://obarykada.com/chasopys/alco_history/
120. Маркетингове дослідження ринку пива в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/marketingovoe-issledovanie-rynka-piva-v-ukraine.html>
121. Організаційні особливості мисливсько-рибальського туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua
122. Украина за год увеличила экспорт шоколадных изделий в ЕС на 23% (инфографика) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ru/news/-/446019/ukraina-za-god-uvelichila-eksport-shokoladnyh-izdelij-v-es-na-23-infografika>
123. Шляхи активізації вітчизняного гастротуризму на міжнародному туристичному ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2019/50.pdf
124. Потенціал ресторанного бізнесу у розвитку гастрономічного туризму України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2015/18.pdf

Навчальне видання

МАЛЬСЬКА МАРТА ПИЛИПІВНА

ФІЛЬ МАРІЯ ІВАНІВНА

ПАНДЯК ІГОР ГРИГОРОВИЧ

ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТУРИЗМ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Керівник видавничих проєктів Ю.В. Піча

Підписано до друку 29.08.2021 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк офсетний. Гарнітура Таймс
Ум. друк. арк. 17,5. Обл.-вид. арк 17,9

Видавництво «Каравела»,
просп. М. Рокоссовського, 8а, м. Київ, 04201, Україна.
Тел. (044) 592-39-36. E-mail: caravela@ukr.net
www.caravela.com.ua

Свідоцтво
про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції:
ДК №2035 від 16.12.2004 р.